

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ФІЛОСОФІЯ

Галузь знань	12 Інформаційні технології
Шифр та назва спеціальності	122 Комп'ютерні науки
Назва освітньо-професійної програми	Комп'ютерні науки
Рівень вищої освіти	Перший (бакалаврський)
Факультет	Бізнесу та соціальних комунікацій
Кафедра	Психології та педагогіки
Статус навчальної дисципліни	ОК8
Форма навчання	Денна

Викладачі

Пальчинська Мар'яна Вікторівна retrovamaria2009@gmail.com	Ворніков Віктор Іванович vornikovviktor6@gmail.com	
В.о.зав.каф. психології та педагогіки, доктор філософських наук, професор		доцент кафедри психології та педагогіки, доктор філософських наук, доцент

Загальна інформація про дисципліну

Анотація до дисципліни	<p>Дисципліна «Філософія» має міждисциплінарний характер. Вона інтегрує, відповідно до свого предмету, знання з таких освітніх і наукових галузей: соціальна філософія, історія, психології, соціології, соціальна психологія. Навчання спрямовано на:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) формування у здобувачів вищої освіти системного уявлення про феномен «філософії як науки», зокрема знання методології та технологій філософського пізнання, а також чинників, що впливають на цей процес;
------------------------	---

	2) розвиток навиків та умінь сприйняття та створення уявлення про світ; приймати рішення в умовах невизначеності; 3) формування та розвитку філософсько-наукових ідей, концепцій давнини та сучасності; дослідження основних принципів, законів та категорій діалектики; історичні зміни форм співвідношення буття та духовності, матерії та духу, закони і форми мислення та пізнання: обґрунтування культурно-цивілізаційного розвитку людства.
Мета дисципліни	Формування у здобувачів сучасного мислення та спеціальних знань у просторі філософського світогляду та світорозуміння; набуття умінь та формування методологічних компетенцій, необхідних для практичного застосування набутих знань, для практичного відношення до майбутньої діяльності.
Компетентності, формуванню яких сприяє дисципліна	ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу. ЗК6. Здатність вчитися й оволодівати сучасними знаннями. ЗК8. Здатність генерувати нові ідеї (креативність). ЗК10. Здатність бути критичним і самокритичним. ЗК13. Здатність діяти на основі етичних міркувань. ЗК14. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.
Результати навчання	ПРН1. Застосовувати знання основних форм і законів абстрактно-логічного мислення, основ методології наукового пізнання, форм і методів вилучення, аналізу, обробки та синтезу інформації в предметній галузі комп'ютерних наук.
Обсяг дисципліни	Загальний обсяг дисципліни: 4 кредитів ЄКТС (120 годин). Для денної форми навчання: 22 лекції – годин, 22 практичні заняття – годин, самостійна робота – 76 годин.
Форма підсумкового контролю	Екзамен
Терміни викладання дисципліни	Дисципліна викладається у 1-му семестрі (1–15 тижні)

Програма дисципліни

Тема 1.	Філософія, її статус, структура та роль у житті людини та суспільства.
	Становлення філософії як форми суспільної свідомості. Предмет і джерела філософського знання. Специфіка і структура філософського знання. Функції філософії. Підстави різноманітності філософських систем та вчень. Світогляд та його структурні складові. Історичні типи світогляду: міфологічний, релігійний, науковий і філософський.
Тема 2.	Історичні етапи становлення філософської онтології і сучасне бачення світу.

	Філософський сенс категорії буття. Буття і небуття, буття і реальність. Основне питання філософії у онтологічному аспекті. Проблема віртуального буття людини у сучасній техногенній цивілізації. Простір і час як форми існування матерії. Соціальний та віртуальний простір сучасного суспільства.
Тема 3.	Свідомість як філософська проблема. Сутність свідомості. теорія відображення як один з шляхів вирішення проблеми походження свідомості. Суспільна групова та індивідуальна свідомість. Єдність свідомості та мислення. Функції мови. Свідомість та інтелект. Свідоме та несвідоме у людині. Кіберсвідомість як спроба штучного відтворення свідомості людини.
Тема 4.	Філософські засади теорії пізнання. Єдність чуттєвого і раціонального у пізнанні. Гносеологічний аспект основного питання філософії: гностицизм, скептицизм, агностицизм. Проблема істина у філософії та її критерії. Штучний інтелект як інструмент пізнання.
Тема 5.	Суспільство, його суть, структура і функції. Історико-філософська еволюція розуміння суспільства (ідеї законності, свободи, права, громадянства). Суспільство як система та його моделі: доіндустріальне, індустріального і постіндустріальне. Інформаційне та постінформаційне суспільство. Засади соціокультурних трансформацій сучасного суспільства.
Тема 6.	Культура як необхідна умова людського буття. Визначення поняття «культура» і історія його становлення. Традиція і новація як механізм розвитку культури. Структура і соціальні функції культури. Соціальна детермінація культури. Антитрадиціоналізм постмодерністської культури як проблема сучасного світу та культурна маргінальність. Цифрове мистецтво як феномен сучасної культури.
Тема 7.	Філософська антропологія. Проблема людини у філософії. Поняття філософської антропології та її основні стратегії осмислення людини. Уявлення про людину в історії філософської та наукової думки. Людина як біо-, соціодуховний феномен. Проекція людської реальності: індивід, особа, особистість, індивідуальність. Екзистенціонально-аксіологічні параметри буття людини в світі.
Тема 8.	Цінності як регулятори людської поведінки. Цінності та ціннісні орієнтації. Проблема визначення ціннісних орієнтацій. Поняття “ціннісні орієнтації” як своєрідна конструкція з слів “цінність” і “орієнтація”. Сутність ціннісних орієнтацій, їх функцій і місця в структурі розвитку особистості. Цінності як продукти і об’єкти, які мають важливе значення для індивідуального і (чи) групового благополуччя, орієнтації як спрямованість психіки на певні предмети і об’єкти, ціннісні орієнтації як певні переконання, де предмети і об’єкти є важливими чи правильними для задоволення тих чи інших індивідуальних та групових потреб, інтересів, до яких потрібно прагнути. Поняття “ціннісні орієнтації” в тісному зв’язку з поняттям “цінність”. Проблеми цінностей як предмет уваги філософської і соціальної думки: Арістотель, Конфуцій, Т.Гоббс, Б.Спіноза, І.Кант, І.Бентам, Р.Лотце, В.Віндельбанд, Г.Ріккерт, Г.Коген, М.Гартман, М.Шелер, Ф.Ніцше, В.Соловйов, М.Бердяєв, М.Лосский, А.Тойнбі, П.Сорокін, В.Дільтей, Е.Дюркгейм, М.Вебер, У.Томас, Ф.Знанецькі, Т.Парсонс.

Тема 9.	<p align="center">Філософські аспекти біоетики.</p> <p>Уявлення про біоетику і коло її проблем. Предмет біоетики. Становлення “класичного” уявлення про біоетику. Ідеї утилітаризму як відхід від класичної теорії цілей і благ. Методи біоетичних досліджень. Прагнення толерантності і діалогу в сучасному біоетичному дискурсі.. Глобальна біоетика як метаетика та новий тип світогляду. Етичні комітети – аналоги сучасних регуляторів прав людини. Філософія статі та гендеру у вимірах біоетики. Біоетика як світогляд.</p>
Тема 10.	<p align="center">Сучасний світ та світові глобальні проблеми сучасності.</p> <p>Глобалізація як сучасний світовий процес. Протиріччя, народжені феноменом глобалізації і глобальні проблеми сучасності. «Відкрите суспільство» як західна модель глобального суспільства. Концепція одновимірної людини Г. Маркузе. Концепція двуполярної структури світу: сенс дихотомії Схід – Захід. Антиглобалізм та його провідні характеристики. Концепція С. Хантінгтона «Зіткнення цивілізацій».</p>

Список рекомендованих джерел

1. Пальчинська М.В. Філософія. Навчальний посібник для підготовки до семінарських занять. Одеса: Сімекс-прінт, 2020. 206 с.
2. Ворніков В.І. Філософська пропедевтика. Одеса: Південноукраїнський національний педагогічний ун-т ім. К. Д. Ушинського, 2013. 96 с.
3. Ворніков В.І. Історія філософії: Курс лекцій. Одеса: ОНАЗ ім. О. С. Попова. 2015. 232 с.
4. Vornikov V. The essential practice of philosophy: course / seminar description. Curriculum and lessons. Odesa: ONATC. 2018. 156 p.
5. Ворніков В.І. Методичні рекомендації з навчальної дисципліни «Філософія» до виконання практичних завдань. Одеса: ДУІТЗ, 2023. 36 с.

Інформація про консультації

Щопонеділка у вересні-грудні з 14³⁰ до 15³⁰ год., каб. 232 – проф. Пальчинська М.В., ауд. 227 – доц. Ворніков В.І.

Загальна схема оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Шкала ЄКТС	Оцінка за національною шкалою		Нарахування балів	Бали нараховуються таким чином: <i>Оцінювання знань здобувачів вищої освіти здійснюється за 100-бальною шкалою і становить: за поточну успішність (участь у практичних заняттях, виконання практичних завдань та контрольних</i>
		для іспиту	для заліку		
90-100	A	Відмінно	зараховано		
82-89	B	Добре			
74-81	C				

64-73	D	Задовільно			робіт) – до 60 балів, за результати екзамену – до 40 балів.
60-63	E				
35-59	FX	Незадовільно з можливістю повторного складання	Не зараховано з можливістю повторного складання		
0-34	F	Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	Не зараховано з обов'язковим повторним вивченням дисципліни		

Політика опанування дисципліни

Відвідування: Здобувачі вищої освіти самостійно планують відвідування лекційних занять, що проводяться в межах дисципліни. Присутність на практичних заняттях та контрольних заходах (екзамен/залік) є обов'язковою. При проведенні занять в онлайн режимі, присутність здобувача враховується у разі відкритого вікна.

Дотримання принципів академічної доброчесності: Підготовка усіх завдань, графічних робіт і т. ін., що виконуються в межах дисципліни, здійснюється здобувачем вищої освіти самостійно, на засадах академічної доброчесності. Викладач має право перевірки робіт на плагіат.

Умови зарахування пропущених занять: здобувачам освіти необхідно шляхом відвідування консультацій відпрацювати пропущені заняття та здати всі передбачені завдання